

TRNJE

**OD DOGMATSKOGA FUNKCIONALIZMA
DO SIMULACIJE URBANITETA**

Iako leži u srcu Zagreba, gradska četvrt Trnje nedovršena je i fragmentarna, a grad još uvijek nije u potpunosti načisto što bi s tim prostorom. Odluka donesena neposredno nakon Drugoga svjetskog rata da se prostor omeđen željezničkom prugom na sjeveru i zapadu, rijekom Savom na jugu i širokim prometnim koridorima na istoku – preskoči, a njegovo uređenje ostavi za kasnija, u financijskom smislu povoljnija vremena, usmjerava još uvijek izgled i razvoj Trnja.

U prvim poslijeratnim danima gradi se u skladu sa strogim dogmatskim funkcionalističkim postulatima današnja Vukovarska ulica, s velikim, gotovo divovskim stambenim zgradama u zelenilu. I danas, nakon sedamdeset godina, prevladava dojam nepovezanosti i razmrvljenosti dijelova.

Novoprihvaćene urbanističke koncepcije negiraju blokovsku gradnju i daju prednost samostojećim

zgradama u zelenilu koje stvaraju vlastiti kontekst. U Trnju se zrcali i nedostatan gospodarski razvoj i socijalističkoga i sadašnjega sustava.

Šezdesete i sedamdesete godine graditeljstvo pretvaraju u industriju, osamdesete pokazuju senzibilitet za povijesni grad, a nakon društvenog prevrata i pretvorbe u devedesetima, građenju se pristupa po načelu točkastog urbanizma. Kad se pojavi investitor, pravila se prilagođuju njegovim željama a građevne se čestice maksimalno iskorištavaju, pa kuće unatoč međusobne blizine u konceptijskom smislu ostaju nepovezane a u estetske banalne, dok se pojedinim sadržajima u prizemlju zgrada, gotovo isključivo ugostiteljske naravi – kao na Radničkoj cesti – pokušava stvoriti iluzija, simulacija urbaniteta. Privid živosti vanjskoga prostora moguće je osjetiti jedino u vrijeme pauze za ručak kada izmille zaposlenici okolnih ureda.

Radnička je cesta, osim toga, i ogledni primjer nedostatka vizije gradogradnje, ali i linije manjeg otpora. Jeftine građevne čestice na kojima su bili industrijski pogoni i blizina gradskoga središta privlače ulagače. Grad nije ponudio, nije želio ili mogao, alternativu. Fontana na kružnom toku dodatno podcrtava sveprisutnu provincijsku, gotovo kulisnu atmosferu Radničke ceste.

Za razvoj Trnja, ali i cijeloga Zagreba, od velike je važnosti kako grad otvoriti rijeci Savi i kako Savu uvući u grad. Jer, Zagreb još uvijek nije došao do rijeke. On ju je i preskočio i premostio, ali savske su obale i dalje nedefinirani prostori. Prvenstveno bi trebalo odrediti gospodarski potencijal toga prostora kao temelj egzistencije, koji će usmjeriti i njegov prostorni razvoj.

Toni Bešlić

Stambene zgrade u Vrbiku

Stambene zgrade u Vrbiku

Stambene zgrade u Vrbiku

Uredske zgrade u Radničkoj cesti

Uredske zgrade u Radničkoj cesti

Uredske zgrade u Radničkoj cesti

Uredske zgrade u Radničkoj cesti

Stambena zgrada u Radničkoj cesti

Uredske zgrade u Radničkoj cesti

Uredske zgrade u Radničkoj cesti

Uredska zgrada u ulici Alexandera von Humboldta

Euro Tower u Lučićevoj ulici

Stambena zgrada u Zelinskoj ulici

Autobusni kolodvor

Zgrada tvrtke Agram life

Nacionalna i sveučilišna knjižnica

Uredsko-trgovački kompleks Hypo Alpe Adria

Novo krilo samostanske crkve svete Male Terezije

Paviljon / restauracija u Radničkoj ulici

Samostan svete Male Terezije

Uredska zgrada na uglu Vukovarske i Radničke ulice

Zgrada Hrvatskog elektrogospodarstva u Križnoj ulici

Obiteljska kuća u Cvjetnom naselju

Uredsko-stambena zgrada u Vukovarskoj ulici

Stambena zgrada na križanju ulica Podapuskoga i Zaharove

Uredsko-stambena zgrada u Savskoj

Stambena zgrada u Veslačkoj ulici

Zgrada Croatia osiguranja u Miramarskoj ulici

Uredski neboder u Savskoj ulici

Fakultet elektrotehnike i računarstva